

Dokument nr. 8:22

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen og Per Sandberg

Forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen og Per Sandberg om lov om endring i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Til Odelstinget

BAKGRUNN

Forslagsstillerne vil i dette dokument foreslå endringer i kommunelovens § 40 i reglene om inhabilitet for folkevalgte, der hvor den folkevalgte er medlem av en partigruppe som har inngått avtaler med eksterne om hvordan den folkevalgte eller partigruppen skal opptre i spesielle typer saker som skal behandles.

Bakgrunnen for forslaget er at i 1997 inngikk Det norske Arbeiderparti, Norsk Kommuneforbund (NKF) og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund (NEKF) en avtale som regulerer hvordan folkevalgte som representerer Det norske Arbeiderparti skal opptre i saker som gjelder effektivitet og omstilling i offentlig sektor. Avtalen innebærer bl.a. at privatisering ikke skal benyttes som virkemiddel i offentlig sektor. Etter forslagsstillerens oppfatning innebærer dette at folkevalgte fra Det norske Arbeiderparti møter med bundet mandat i svært mange saker som behandles av folkevalgte organer, bl.a. i budsjettsaker. Dette svekker den allmenne tillit til de beslutninger som blir fattet i offentlige organer når man på forhånd har utelukket å benytte virkemidler som kan bidra til bedre tjenester for innbyggerne.

NÆRMERE OM AVTALEN

I avtalen som ble inngått i 1997, gjennomgås den historiske utvikling i forholdet mellom fagforeninge-

nes interesser og politikk. Det fastslås at politikk har vært og er en viktig del av fagforeningsarbeidet. I avtalen bekreftes det at de nevnte fagforeninger og Det norske Arbeiderparti har hatt et nært samarbeid gjennom svært mange år. Det bekreftes videre også at det i en årrekke har foreligget samarbeidsavtaler mellom fagforeningene og Det norske Arbeiderparti og at den avtalen som ble inngått i 1997, er en fortsettelse av en avtale om det samme tema som ble inngått i 1986. Representanter for Det norske Arbeiderparti har derfor i en årrekke vært bundet av en avtale med fagforeninger som har direkte interesse av å motarbeide omstilling i norsk offentlig sektor, bl.a. der hvor det er tale om reduksjon av antall ansatte.

I avtalen fastslås det at partene er enige om at en sterk offentlig sektor er nødvendig for en rettferdig fordeling og likebehandling, og vil arbeide for at kommunesektoren skal være et godt redskap i utviklingen av velferden. Videre fastslås det at det er en selvfølge at de ansatte i kommuner og fylkeskommuner kan delta i den politiske prosessen på lik linje med alle andre. Gjennom et tillitsfullt og forpliktende samarbeid mellom Det norske Arbeiderparti og fagforeningene i kommunal sektor skal felles utfordringer møtes. Det fastslås at Det norske Arbeiderparti og de berørte fagforeninger er samme bevegelse. Videre fastslås det at et samarbeid mellom partene er en selvfølge fordi de har felles ideologisk plattform, de samme verdier og felles grunnsyn. Av avtalen fremkommer det også at det for NKF og NEKF er viktig å ha direkte kontakt med Arbeiderpartiets ledelse og partiets folkevalgte i kommunesektoren.

Avtalen fastslår at partene ønsker en sterk offentlig sektor, som innebærer samfunnsmessig styring og at man i mindre grad skal la markedet styre over fellesskapets ressurser. Det konstateres at det er viktig å sikre at offentlig eierskap beholdes og at det er reelt. Det konstateres at offentlig drift og styring gir bedre

muligheter til tverrfaglig samarbeid og samordning mellom sektor og styringsnivåer.

Avtalen konkluderer med at politikere utgått fra arbeiderbevegelsen skal føre en løpende dialog med de ansatte om organisering og utførelse av de offentlige oppgaver fremfor å foreslå privatisering. I tillegg skal politikere utgått fra arbeiderbevegelsen sørge for at de ansattes organisasjoner får alle møteinnkallinger, og på den måten være orientert om hvilke saker som skal behandles. Fagforeningene skal gis mulighet til å delta aktivt i partiets møter. Partene har videre forpliktet seg til gjensidig informasjonsutveksling vedrørende politiske spørsmål. Dersom prosjektpregede tiltak iverksettes, bør det i hovedsak skje ved bruk av egne ansatte.

VURDERING AV AVTALEN

Som dette forslaget viser, foreligger det en omfattende avtale mellom Det norske Arbeiderparti, Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund som stiller opp særdeles sterke bindinger for hvordan Arbeiderpartiets folkevalgte skal opptre i folkevalgte organer. Det er forslagsstillernes oppfatning at en slik avtale er en alvorlig trussel for det norske demokratiet fordi det er andre hensyn enn hensynet til innbyggernes interesser som er styrende for avtalen. Folkevalgte i det norske demokratiet må ikke møte med bindinger fra andre organisasjoner enn det program de er valgt inn på. Avtalen viser at Arbeiderpartiet vil motarbeide forslag om omstilling og effektivisering av offentlig sektor. Det er, etter forslagsstillernes oppfatning, av avgjørende viktighet at folkevalgte ikke stiller med bindinger fra særinteressegrupper når saker om effektivisering og omstilling i offentlig sektor skal behandles i folkevalgte organer. Representanter fra Det norske Arbeiderparti vil derfor møte med bundet mandat fra flere interesseorganisasjoner, og de må derfor anses å være inha-

bile i saker som angår effektivisering i kommunal- og fylkeskommunal sektor. Forslagsstillerne foreslår derfor at det blir tatt inn et tillegg i kommuneloven slik at representanter som møter med slike bindinger som det her er tale om, er å anse som inhabile til å delta i behandlingen av saker som omfattes av den avtalen som de er bundet av.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Vedtak til lov

om endring i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

I

I lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endring:

§ 40 nr. 3 ny bokstav d skal lyde:

- d) *Hvis en folkevalgt deltar i en partigruppering i et fylkesting eller kommunestyre og hovedorganisasjonen eller fylkes- eller kommunelaget til denne partigrupperingen har inngått avtaler med noen person eller sammenslutning, er vedkommende folkevalgte inhabil i en sak når avtalen berører hvordan partigruppens folkevalgte skal opptre i den type sak som behandles. Tilsvarende gjelder folkevalgte medlemmer i et politisk parti ved behandling av saker i andre utvalg eller nemnder som er opprettet med bakgrunn i denne lovs § 10.*

II

Loven trer i kraft straks.

7. november 2002